

Japans dwergzeegras

Nanozostera japonica

Laatste update: 31-07-2025

Japans dwergzeegras is een gras dat meestal minder dan 15 cm lang is, maar tot 30 cm lang kan worden. De 'stengel' bestaat uit twee tot vier smalle bladeren die een bundel vormen. De bloeistengels kunnen tot 30 cm lang worden en hebben weinig vertakkingen. Op deze vertakkingen bevinden zich twee tot vijf bloeiwijzen met mannelijke en vrouwelijke bloemen. Japans dwergzeegras vormt horizontale wortelstokken met elke 1 tot 3 cm een knoop waar één 'stengel' en twee lange wortels uitkomen.

Japans dwergzeegras is erg moeilijk te onderscheiden van klein zeegras (*Nanozostera noltei*), dat hier inheems is. Alleen enkele kenmerken van de schutbladeren van de bloeiwijzen verschillen van elkaar. Beide soorten kunnen bovendien op dezelfde plekken groeien. Ze zijn beide tolerant voor uitdroging en groeien bij vergelijkbare temperaturen en zoutgehaltes. Verwarring kan mogelijk ook ontstaan met andere zeegrassoorten, zoals groot zeegras (*Zostera marina*), *Cymodocea nodosa* en *Posidonia oceanica*. Al verschillen bepaalde kenmerken van deze soorten met die van Japans dwergzeegras, zoals de groeiplaats, het aantal wortels per knoop aan de wortelstok of de groeirichting van de wortelstokken.

Foto: Randal

Bron: [iNaturalist](#), [CCO 1.0 Universal](#)

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2024

Japans dwergzeegras komt voor zover bekend niet voor in Europa. Er zijn verschillende gebieden waar de soort zich na een eventuele introductie waarschijnlijk kan vestigen, zoals de Noordzee, de Golf van Biskaje, voor de Spaanse en Portugese kust en de Zwarte Zee. Ook in de Keltische Zee, de Baltische Zee en delen van de Middellandse Zee zou de soort zich mogelijk kunnen vestigen.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

Zeegrasvelden worden beschouwd als belangrijke ecosystemen en worden wereldwijd bedreigd. Japans dwergzeegras heeft een vergelijkbare rol in het ecosysteem als het inheemse klein zeegras. Door concurrentie om licht en voedingsstoffen kan Japans dwergzeegras een negatief effect hebben op klein zeegras, groot zeegras en op andere waterplanten die in hetzelfde habitat voorkomen. Ook is er een grote kans dat Japans dwergzeegras hybriden kan vormen met klein zeegras.

Er zijn grote ecologische veranderingen te verwachten wanneer Japans dwergzeegras zich op plaatsen zou vestigen waar nu nog geen zee gras voorkomt. Soorten die niet goed gedijen in een begroeide omgeving zullen door het zee gras in aantal afnemen of verdwijnen. Andere soorten zullen juist in aantal toenemen. Er zijn aanwijzingen dat Japans dwergzeegras de nutriëntenkringloop en koolstofstromen kan veranderen.

Effect op ecosystemendiensten

Japans dwergzeegras zorgt ervoor dat de stroomsnelheid van water afneemt en sediment en dood organisch materiaal neerslaat. Door vestiging van het gras op plaatsen waar nu nog geen zee gras voorkomt, kunnen gebieden minder geschikt worden voor het kweken van schelpdieren. Zee gras velden kunnen ook positieve effecten hebben op ecosystemendiensten. Voorbeelden zijn bescherming van de kustzone, verbetering van waterkwaliteit en vastleggen van CO₂.

Bovenstaande negatieve effecten waren aanleiding voor plaatsing van Japans dwergzeegras op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2025

Japans dwergzeegras komt in Nederland voor zover bekend niet voor.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

3. Wet- en regelgeving

Japans dwergzeegras staat sinds augustus 2025 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de Unielijst staat, mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

4. Wat te doen?

Het houden van deze soort is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring (het bewaren van soorten buiten hun natuurlijke leefomgeving). Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#).

Er zijn geen bewezen effectieve maatregelen voor bestrijding van Japans dwergzeegras. Om vestiging van de soort in de natuur te voorkomen, is het belangrijk dat het gras niet wordt geïntroduceerd en zich verder kan verspreiden. Meer informatie over mogelijke beheermaatregelen staat in [dit rapport](#) voor de Europese Commissie.

Waarnemingen van Japans dwergzeegras in de natuur kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

Japans dwergzeegras is inheems in het noordwesten van de Stille Oceaan. De soort komt voor van Kamtsjatka (Rusland) in het noorden tot de Mekong delta (Vietnam) in het zuiden.

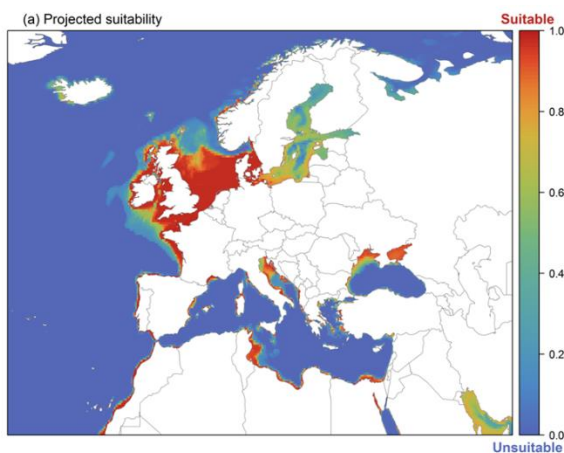
Habitat

Japans dwergzeegras groeit in beschermde baaien, estuaria en rond eilanden op modder- en zandplaten in het intergetijdengebied (meestal tot een diepte van 1 meter). Japanse zeegrasbedden kunnen vele hectares beslaan met planten die erg dicht op elkaar staan.

Introductieroute Europa

De soort komt nog niet in Europa voor. Hoewel de soort in het verleden via schelpdiertransporten in Canada is geïntroduceerd, is de kans dat Japans dwergzeegras op deze wijze in Europa terecht komt uiterst klein door de regelgeving voor schelpdiertransporten. Japans dwergzeegras zou ook met ballastwater kunnen meeliften (als zaad aan zeegrasstengels), maar de kans dat de zaden de lange reis en verplichte ballastwaterbehandeling overleven is uiterst klein.

Mogelijke vestiging na introductie in de EU

De geschiktheid van Europese zeeën voor vestiging van Japans dwergzeegras bij het huidige klimaat. Rood is geschikt en blauw is ongeschikt. Bron: [Europese risicobeoordeling](#).

Introductieroute Nederland

Zie 'Introductieroute Europa'.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Japans dwergzeegras is voor zover bekend nog niet aanwezig in Europa. Introductie van de soort is mogelijk via schelpdiertransporten en ballastwater, maar de kans dat dit gebeurt is uiterst klein. Als Japans dwergzeegras in Europa geïntroduceerd wordt, kan de soort zich onder andere in de Noordzee vestigen. Na vestiging in Europa kan het gras zich op natuurlijke wijze verder verspreiden. Japans dwergzeegras kan ook door pleziervaart en via baggerwerkzaamheden verder verspreid worden. De soort kan daarnaast via schelpdiertransporten of ballastwater worden verspreid, maar bestaande regelgeving verkleint de kans hierop.

Mogelijk is natuurherstel ook een verspreidingsroute (Gamble et al., 2021). Bijvoorbeeld als voor het herstellen van zeegrasvelden bronmateriaal wordt gebruikt uit gebieden waar mogelijk ook Japans dwergzeegras gevestigd is.

6. Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

7. Bronnen

- Galanidi M, Wood CA & Beckmann B, 2024. [Risk assessment template developed under the "Study on Invasive Alien Species – Development of risk assessments to tackle priority species and enhance prevention" Contract No 090201/2021/856738/ETU/ENV.D2 Name of organism: *Nanozostera japonica* \(Ascherson & Graebner\) Tomlinson & Posluszny, 2001.](#)
- Gamble C, Debney A, Glover A, Bertelli C, Green B, Hendy I, Lilley R, Nuuttila H, Potouroglou M, Ragazzola F, Unsworth R & Preston J (eds), 2021. [Seagrass Restoration Handbook](#). Zoological Society of London, UK., London, UK.
- Wood CA & Galanidi M, 2022. [Annex with evidence on measures and their implementation cost and cost-effectiveness: *Zostera japonica* Ascherson & Graebner, 1907.](#)